

CONSTANTIJN HUYGENS [DEN HAAG]
AAN JOAN ALBERT BAN [HAARLEM]
23 JANUARI 1641
2615

Antwoord op Bans brief van 18 januari 1641 (2613).

Samenvatting: Huygens deelt Ban mee dat hij diens commentaar op de herziene versie van het oordeel van de thesaurier-generaal naar Mersenne heeft gezonden. Hij betreurt het dat Ban door de Fransen gedwongen is deel te nemen aan een tamelijk inhoudsloze discussie. Verder stuurt hij Ban het boek van Antoine Parran.

Bijlagen: *Traité de la musique* (Parran 1639); Franse verzen [van Huygens] om door Ban op muziek te worden gezet.

Door Ban beantwoord op 31 januari 1641 (2622).

Primaire bronnen: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIV, nr. 297, fol. 365r: afschrift (autograaf).

— Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLV, nr. 297, fol. 104rv: later afschrift van eerder afschrift (Constantijn [V] Huygens).

Vroegere uitgaven: Worp 3, nr. 2615, pp. 135-136: onvolledig (<Secundas curas tuas ... canenti abundè potest>, rest samengevat.

— Waard 10, nr. 968, pp. 418-419: onvolledig (<Secundas curas tuas ... canenti abundè potest>), met als datum ten onrechte 20 januari 1641.

— Rasch 2007, nr. 2615, pp. 492-494: volledig, met Nederlandse vertaling.

Namen: Jacques de Gouy; Marin Mersenne; Antoine Parran.

Plaats: Parijs.

Titel: 'Compendium musicæ' (Ban).

Glossarium: bassus (baspartij); cantio (lied); cantus (gezing); musica (muziek); pars intermedia (middenstem).

Transcriptie

Bannio.

¹23 Januarii 1641.

Amplissime Domine,

Secundas curas tuas ad censuram Thesaurarii fasciculis publicis inclusi, privatis tamen ²comitatas, quibus Mersenno etiam significavi, ferre me non æquo animo, abripi vos à viâ regiâ rationum logicarum, scommatis dicteriolisque, quæ, ut ad rem non faciant, occupant respondentem tamen operâ nec ipsi gratâ nec lectori. Deinde, prorsus me non capere, quid sibi censor ille velit cum accentuum Gallicorum hactenus mihi ignotis paradoxis, quibus elucidandis valdè velim aliquid paradigmatici proferat. Si quid ad hæc opportunè loquantur colluto gutture Galli, curabo certior ut fias tu quoque, quem hisce inaniis vexari etiam atque etiam indignor.

Habes hic Parannii Jesuitæ tractatum, ³qui te nec doctiorem nec ' " 8846fJ, D@< faciet. Versiculis hisce Gallicis, quos petiisti, si quem ex artis tuæ fundamentis cantum aptas, ut poëseos non ignaris verborum dignitas mereri iudicatur, modestè illum et sine rixâ vel convicio cum eâ, quæ nunc placet mihi cantione contendemus. De partibus intermediis non sum sollicitus. Sufficiet bassum subscribas Italorum more, quo, ni fallor, de autorum mente constare canenti abundè potest. Vale, vir amice, atque ama me. Hagæ-Comitis, X Calendas Februarias MDCXL.

1. KA XLV: datering ontbreekt.

2. KA XLV: <comitatus>.

3. KA XLV: <quo>.

Tuus
C.H.

Memineris, rogo, cum rescriptorum ⁴eorum authentica ⁵quoque exemplaria in Galliam misero, novis me eorundem exemplis instruendum esse, per otium ⁶ejusdem amanuensius tui, cujus tibi in his rebus industriam tantum non invideo?

Perpetuò mihi Mersennus instat, ut vel opus tuum vel promissum ejus compendium ⁷urgeas. Quid respondebo?

Vertaling

Aan Ban.

23 januari 1641.

Edele heer,

Uw ⁸dupliek op het oordeel van de thesaurier-generaal heb ik bij de officiële stukken ingesloten, waaraan toch een ⁹privé-brief is toegevoegd, waarin ik aan [pater Marin] Mersenne uitleg dat het mij niet onverschillig laat dat u weggerukt wordt van de koninklijke weg van het logisch redeneren, door scherts en schimp, die, ook als ze niet terzake zijn, toch van de respondent een inspanning vergen die noch voor hemzelf, noch voor de lezer aangenaam is. Vervolgens dat ik niet begrijp hoe hij een beoordelaar van zichzelf wil zijn met betrekking tot die mij tot nog toe onbekende paradoxen van de Franse accenten, waarvan ik wel zou willen dat hij ter verduidelijking iets erover met voorbeelden naar voren bracht. Als de Fransen met een gespoelde mond nog eens te gelegener tijd iets over deze zaak zeggen, zal ik er zeker voor zorgen dat u dat ook ontvangt, u die, waarover ik verontwaardigd ben, keer op keer met lege woorden wordt gekweld.

Hier heeft u het ¹⁰geschrift van de Jezuïet [pater Antoine] Parran, dat u noch geleerder, noch ¹¹Franser zal maken. Maar u als bij deze Franse ¹²verzen, die u heeft gevraagd, volgens de grondbeginselen van de muziek, muziek schrijft, voorzover de verhevenheid van de woorden in de ogen van de deskundigen op het gebied van de poëzie dit rechtvaardigt, kunnen wij die muziek op gepaste wijze en zonder lach of list vergelijken met het ¹²gezag dat mij nu bevalt. Voor middenstemmen zag ik geen aanleiding. Het is voldoende als u er een bas onder plaatst op de Italiaanse manier, waarmee, als ik mij niet vergis, in de ogen van de componisten de zanger voldoende wordt ondersteund. Gegroet, waarde vriend, en denk aan mij. Den Haag, 23 januari 1641.

Uw
Constantijn Huygens

4. KA XLV: <tuorum>.

5. KA XLV: <quæque>.

6. KA XLV: <quidem>.

7. KA XLV: <urget>.

8. Ban aan Huygens, 18 januari 1641 (2613).

9. Een verloren gegane brief van Huygens aan Mersenne van 19 januari 1641, verstuurd gelijk met zijn brief aan Boësset (2614), waarin ook naar zo'n schrijven lijkt te worden verwezen?

10. Antoine Parran, *Traité de la musique* (Parijs 1639).

11. Zeker van Huygens zelf.

12. Vermoedelijk de compositie die Huygens zelf bij zijn verzen had gemaakt.

Wilt u er aan denken, vraag ik u, aangezien ik de originele ¹³documenten naar Frankrijk heb gestuurd, om mij nieuwe afschriften te doen toekomen, als uw kopiist er eens tijd voor heeft, vanwege wiens ijver in deze zaak ik u niet weinig benijd?

Steeds dringt Mersenne erop aan dat u zich werpt op uw geschrift of de beloofde ¹⁴samenvatting. Wat zal ik hem antwoorden?

13. Ban aan Huygens, 12 januari 1641 (**2606A**); Ban aan Mersenne, 13 januari 1641 (Jonckbloet 1882, [Ban] nr. 16, pp. CVIII-CXII; Waard 10, nr. 961, pp. 400-404); Ban aan Huygens, 18 januari 1641 (**2613**).

14. 'Compendium musicæ.'